

ΤΟ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΕΦΕΤΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ Α΄ ΑΚΥΡΩΤΙΚΟ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 5 Νοεμβρίου 2015, με την εξής σύνθεση: Μαρίνα Βάθη, Πρόεδρος Εφετών Δ.Δ., Ευάγγελος Κρικώνης και Φωτεινή Παλαιολόγου, Εφέτες Διοικητικών Δικαστηρίων. Ως Γραμματέας έλαβε μέρος ο δικαστικός υπάλληλος Μιχαήλ Κοτανίδης.

Για να δικάσει την με αριθμ.πρ.κατ.βιβλίου ΑΚ49/5.2.2015 αίτηση ακυρώσεως

των 1) Παναγιώτη Αντιβαλίδη του Χρήστου, κατοίκου Θεσσαλονίκης (Νικάνωρος 36) και 2) Εμμανουήλ Ηλία του Στεφάνου, κατοίκου Θεσσαλονίκης (Βογατσικού 1), οι οποίοι παρέστησαν διά του δικηγόρου Σωτηρίου Κυβέλου, που τον διόρισαν με κοινό ειδικό συμβολαιογραφικό πληρεξούσιο,

κατά του Δήμου Θεσσαλονίκης, που εκπροσωπείται νομίμως από τον Δήμαρχο Θεσσαλονίκης και παρέστη διά της πληρεξουσίας του δικηγόρου Αγγελικής Τσιγαρίδα και

κατά του παρεμβαίνοντος σωματείου με την επωνυμία "Σύλλογος Αρχιτεκτόνων Θεσσαλονίκης", που εδρεύει στη Θεσσαλονίκη (Επιμενίδου 19), εκπροσωπείται από τον Πρόεδρο του Διοικητικού του Συμβουλίου (άρθρο 10 του καταστατικού του), παρέστη δε διά της δικηγόρου Ελένης-Άννας Ιωαννίδου, που διορίστηκε με ειδικό συμβολαιογραφικό πληρεξούσιο.

Με την υπό κρίση αίτηση ζητείται η ακύρωση της 42051/

14/9.12.2014 πράξης της Αναπληρώτριας Προϊσταμένης του Τμήματος Έκδοσης Αδειών Δόμησης του Δήμου Θεσσαλονίκης.

Η εκδίκαση της υπόθεσης άρχισε με την ανάγνωση της έκθεσης της εισηγήτριας, Εφέτη Δ.Δ., Φωτεινής Παλαιολόγου.

Κατόπιν το Δικαστήριο άκουσε τον πληρεξούσιο δικηγόρο των αιτούντων, ο οποίος ανέπτυξε προφορικά τους ισχυρισμούς του και ζήτησε γίνει δεκτή η αίτηση, καθώς και τους πληρεξούσιους δικηγόρους του Δήμου Θεσσαλονίκης και του παρεμβαίνοντος Συλλόγου, που ανέπτυξαν στους ισχυρισμούς τους και ζήτησαν να απορριφθεί η αίτηση.

Μετά τη συνεδρίαση, το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη, και αφού

μελέτησε τη δικογραφία και τις σχετικές διατάξεις,

Αποφασίζει τα εξής:

1. Επειδή, για την άσκηση της κρινόμενης αίτησης καταβλήθηκε το νόμιμο παράβολο (βλ. τα ειδικά γραμμάτια παραβόλου του Δημοσίου, Σειράς Α', με αριθμούς 1370787 και 3891920 και με ημερομηνία κατάθεσης 5.2.2015), κατατέθηκε δε γραμμάτιο είσπραξης προκαταβολής εισφορών του άρθρου 61 ν.4194/2013 (Α'208) του Δικηγορικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης για την άσκηση της αιτήσεως ακυρώσεως και γραμμάτιο προκαταβολής εισφορών και ενσήμων του ίδιου Δικηγορικού Συλλόγου για την παράσταση του πληρεξουσίου δικηγόρου του αιτούντος.

2. Επειδή, με την αίτηση αυτή, που ασκείται εμπροθέσμως, ζητείται η ακύρωση της 42051/14/9.12.2014 πράξης της Αναπληρώτριας Προϊσταμένης του Τμήματος Έκδοσης Αδειών Δόμησης του Δήμου Θεσσαλονίκης, με την οποία απορρίφθηκε η από 3.11.2014 αίτηση του δευτέρου των αιτούντων, φερομένου ως ιδιοκτήτη οικοδομής κειμένης επί της οδού Βογατσικού 1, εντός του ιστορικού κέντρου της Θεσσαλονίκης, που χαρακτηρίστηκε ως ιστορικός τόπος και οριοθετήθηκε με την απόφαση ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/3046/51009/14.10.1994 (Β'833), [κατ' επίκληση, μεταξύ άλλων, των διατάξεων του άρθρου 52

49

των νόμων 5351/1932 “Περί αρχαιοτήτων” (Α’93), 1469/1950 (Α’169) “Περί προστασίας ειδικής κατηγορίας οικοδομημάτων και έργων τέχνης μεταγενεστέρων του 1830” και 2039/1992 (Α’153) “Κύρωση της Σύμβασης για την προστασία της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς της Ευρώπης”], να του χορηγηθεί έγκριση εργασιών μικρής κλίμακας για εξωτερικούς χρωματισμούς όψεων της εν λόγω οικοδομής, με την αιτιολογία ότι τα οικεία υποβληθέντα αρχιτεκτονικά σχέδια υπογράφονται από πολιτικό μηχανικό (τον πρώτο εκ των αιτούντων) και όχι από αρχιτέκτονα μηχανικό, όπως απαιτείται από το άρθρο 8 παρ. 2 εδάφιο δεύτερο του ν. 4030/2011.

3. Επειδή, το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να δικάσει την αίτηση ακυρώσεως, με την οποία, ως προς τον πρώτο των αιτούντων, ο οποίος, με αφορμή την έκδοση της προσβαλλόμενης πράξης προβάλλει ότι η διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 8 του ν. 4030/2011 θίγει τα επαγγελματικά του δικαιώματα, εισάγεται διαφορά από την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας, υπαγόμενη στην αρμοδιότητα των Διοικητικών Εφετείων ως συνδεδεμένη στενά με τις διαφορές από τη χορήγηση αδειών για την άσκηση κάθε είδους επαγγελματικής δραστηριότητας, που υπήχθησαν στην ακυρωτική αρμοδιότητα των Διοικητικών Εφετείων με την περ. Ιβ’ (στοιχ.1) της παρ.1 του άρθρου 1 του ν.702/1977, όπως προστέθηκε με το άρθρο 47 παρ.1 του ν. 3900/2010 (Α’213) [πρβλ. ΣτΕ 1677/2012], ενώ ως προς τον δεύτερο των αιτούντων εισάγεται διαφορά της περ. θ' της παρ. 1 του ν. 702/1977 (από την έκδοση οικοδομικών αδειών), όπως η παράγραφος 1 αντικαταστάθηκε από τα άρθρα 29 παρ. 1 του ν. 2721/1999 (Α’112) και 1 παρ. 1 του ν. 2944/2001 (Α’222) και τροποποιήθηκε από τα άρθρα 49 παρ. 1 έως 4 του ν. 3659/2008 (Α’77) και 47 παρ.1 του ν. 3900/2010 (Α’213).

4. Επειδή, όπως προκύπτει από το άρθρο 45 παρ. 6 του π.δ.

18/1989 (Α'8), που προστέθηκε με την παρ. 9 του άρθρου 22 του ν. 3226/2004 (Α'24), σε περίπτωση έλλειψης ομοδικίας, το Δικαστήριο κρατεί και δικάζει την αίτηση ως προς τον προτασόμενο στο δικόγραφο αιτούντα και τους ομοδίκους με αυτόν, αναβάλλει δε σε ρητή δικάσιμο την εκδίκαση της υπόθεσης ως προς τους λοιπούς αιτούντες και διατάσσει το χωρισμό του δικογράφου ως προς αυτούς με κατάθεση αυτοτελούς δικογράφου μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης (βλ. ΣτΕ 1226/2013, 2021/2012 7μ., 2271/2011, 1611/2011, 3188/2010 7μ., 2351-2/2006, 2388/2005, 1380/2005 κ.α.). Για τη θεμελίωση δε του δεσμού της ομοδικίας απαιτείται αφενός η ύπαρξη κοινού εννόμου συμφέροντος μεταξύ των διαδίκων και αφετέρου η προβολή από αυτούς κοινών λόγων ακυρώσεως, ερειδομένων στην ίδια νομική και πραγματική βάση (ΣτΕ Ολ.1210/2010, 3355/2009 κ.α.).

5. Επειδή, ο πρώτος των αιτούντων προβάλλει με την ένδικη αίτηση ότι η διάταξη του δευτέρου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 8 του ν. 4030/2011 αντίκειται στο άρθρο 5 παρ. 1 του Συντάγματος, διότι περιορίζει αδικαιολόγητα, χωρίς αποχρώντες λόγους δημοσίου συμφέροντος, την επαγγελματική του ελευθερία, καθώς και ότι παραβιάζει την αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, αφού ανατρέπει το υφιστάμενο επί 80 έτη νομικό καθεστώς του ν. 4663/1930 "περί ασκήσεως του επαγγέλματος του Πολιτικού Μηχανικού Αρχιτέκτονος και Τοπογράφου" βάσει του οποίου επιτρέπεται στους πολιτικούς μηχανικούς η εκπόνηση μελετών για κτήρια κείμενα εντός του ιστορικού κέντρου πόλεων. Εξάλλου, ο δεύτερος των αιτούντων προβάλλει ότι η ίδια, ως άνω, διάταξη αντίκειται στο άρθρο 17 του Συντάγματος, διότι προσβάλλει το δικαίωμά του να επιλέξει επιστήμονα επαγγελματία για την εκτέλεση των εργασιών χρωματισμού των όψεων ιδιόκτητης οικοδομής. Με τα δεδομένα αυτά ο δεύτερος των αιτούντων στερείται του δεσμού της ομοδικίας με τον πρώτο, διότι δεν προβάλλουν κοινούς λόγους ακυρώσεως και επομένως, συντρέχει περίπτωση α) να

7/9

κρατηθεί και να εκδικασθεί η αίτηση ακυρώσεως ως προς τον πρώτο των αιτούντων, β) να αναβληθεί σε νέα δικάσιμο και συγκεκριμένα στην δικάσιμο της 6 Οκτωβρίου 2016 η εκδίκαση της υπόθεσης ως προς τον δεύτερο των αιτούντων Εμμανουήλ Ηλία και γ) να διαταχθεί ο χωρισμός του δικογράφου της κρινόμενης αίτησης, με κατάθεση αυτοτελούς δικογράφου εντός 30θήμερης προθεσμίας από την ημέρα που θα κοινοποιηθεί σε αυτόν (τον Εμμανουήλ Ηλία) η παρούσα απόφαση.

6. Επειδή, κατόπιν των προεκτεθέντων, το Τμήμα προβαίνει στην εκδίκαση της αιτήσεως ακυρώσεως και της παρέμβασης μόνο καθόσον αφορά τον πρώτο εκ των ασκούντων την αίτηση ακυρώσεως.

7. Επειδή, ο Σύλλογος Αρχιτεκτόνων Θεσσαλονίκης, ως εκ του σκοπού της ιδρύσεώς του που είναι, μεταξύ άλλων, η διερεύνηση και επίλυση των προβλημάτων που συνδέονται με το περιεχόμενο και τις συνθήκες εργασίας των μελών του και η οργανωμένη προβολή των απόψεων των μελών του για επαγγελματικά θέματα (βλ. άρθρο 2 του καταστατικού του), με προφανές έννομο συμφέρον παρεμβαίνει υπέρ της διατήρησης της προσβαλλόμενης πράξης στη δίκη που αφορά τον πρώτο των αιτούντων προβάλλοντας ότι η διάταξη του άρθρου 8 παρ. 2 του ν. 4030/2011 δεν αντίκειται στο άρθρο 5 παρ. 1 του Συντάγματος ούτε παραβιάζει την αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, διότι ο προσδιορισμός της συγκεκριμένης αποκλειστικής επαγγελματικής δραστηριότητας των αρχιτεκτόνων μηχανικών επιβάλλεται από την ανάγκη διατήρησης της αρχιτεκτονικής φυσιογνωμίας των ιστορικών κέντρων των πόλεων, ήτοι της πολιτιστικής κληρονομιάς της Χώρας, που προστατεύεται από το άρθρο 24 του Συντάγματος και τους νόμους 1126/1981 "Περί κυρώσεως της εις Παρισίους την 23ην Νοεμβρίου 1972 υπογραφείσης Διεθνούς Συμβάσεως διά την προστασίαν της Παγκοσμίου Πολιτιστικής και Φυσικής κληρονομιάς (Α'32), 2039/1992 "Κύρωση της Σύμβασης για την προστασία της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς

της Ευρώπης” (Α'153) και 3827/2010 (Α'30) “Κύρωση της Ευρωπαϊκής Σύμβασης του Τοπίου”, το αντικείμενο δε αυτό εμπίπτει κατ' εξοχήν στο γνωστικό αντικείμενο των σπουδών των αρχιτεκτόνων μηχανικών, όπως αυτό προσδιορίζεται στο άρθρο 46 του π.δ. 38/2000 (Α'78) “Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2005/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Σεπτεμβρίου 2005, σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων, και άλλες διατάξεις”, ότι ο εν λόγω προσδιορισμός δεν απαγορεύεται από το άρθρο 4 του ν. 4663/1930, όπως ίσχυε, είναι σύμφωνος δε με τις διατάξεις του νόμου αυτού, όπως αντικαταστάθηκαν από την υποπαράγραφο ΙΓ.12 του άρθρου πρώτου του ν. 4254/2014 (Α'85) “Μέτρα στήριξης και ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας στο πλαίσιο εφαρμογής του ν. 4046/2012 και άλλες διατάξεις”, με την οποία ρυθμίζεται εκ νέου η άσκηση των επαγγελμάτων του πολιτικού μηχανικού, του αρχιτέκτονος και του τοπογράφου. Η ως άνω παρέμβαση ασκείται εν γένει παραδεκτώς σε σχέση με την εκδικαζόμενη αίτηση του πρώτου των αιτούντων, κατατέθηκε δε γραμμάτιο προκαταβολής εισφορών και ενσήμων του Δικηγορικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης για την παράσταση της πληρεξουσίας δικηγόρου του Συλλόγου.

8. Επειδή, με το άρθρο 5 παρ. 1 του Συντάγματος κατοχυρώνεται η προσωπική και οικονομική ελευθερία ως ατομικό δικαίωμα. Ειδικότερη εκδήλωση της ελευθερίας αυτής αποτελεί η επαγγελματική ελευθερία, δηλαδή η ελευθερία επιλογής και άσκησης ορισμένου επαγγέλματος, ως αναγκαίου στοιχείου της προσωπικότητας του ατόμου. Στην ελευθερία αυτή μπορεί ο νόμος να επιβάλει περιορισμούς δικαιολογούμενους από αποχρώντες λόγους δημοσίου ή κοινωνικού συμφέροντος, οι οποίοι, σε κάθε περίπτωση, πρέπει να ορίζονται γενικώς και κατά τρόπο αντικειμενικό και να τελούν σε συνάφεια προς το αντικείμενο και τον χαρακτήρα της ρυθμιζόμενης επαγγελματικής δραστηριότητας. Η νομοθετική ρύθμιση που περιορίζει την ελευθερία αυτή δεν μπορεί να έχει ως μοναδικό σκοπό την

6 59

προστασία του οικονομικού συμφέροντος των ήδη ασκούντων συγκεκριμένη επαγγελματική δραστηριότητα προς βλάβη εκείνων που ενδιαφέρονται να ασκήσουν το επάγγελμα αυτό.

9. Επειδή, περαιτέρω, σύμφωνα με τη συνταγματική αρχή της αναλογικότητας (άρθρο 25 παρ. 1 του Συντάγματος εδάφιο τέταρτο) οι επιβαλλόμενοι από τον νόμο περιορισμοί στην επαγγελματική ελευθερία πρέπει να είναι πρόσφοροι και αναγκαίοι για την επίτευξη του επιδιωκόμενου από τον νομοθέτη σκοπού δημόσιου ή κοινωνικού συμφέροντος και να μην είναι δυσανάλογοι σε σχέση προς αυτόν. Όσον αφορά τον έλεγχο της προσφορότητας και αναγκαιότητας των μέτρων που θεσπίζονται για την επίτευξη του εν λόγω σκοπού, ο νομοθέτης διαθέτει ευρύ περιθώριο εκτίμησης, για τον καθορισμό των ρυθμίσεων που αυτός κρίνει πρόσφορες και αναγκαίες. Ως εκ τούτου, ο δικαστικός έλεγχος της τήρησης της αρχής της αναλογικότητας περιορίζεται στην κρίση αν η θεσπιζόμενη ρύθμιση είτε είναι προδήλως απρόσφορη, είτε υπερβαίνει προδήλως το απαραίτητο για την πραγματοποίηση του επιδιωκόμενου σκοπού μέτρο (ΣτΕ 1210/2010, 3031/2008 Ολομ., 705/2015).

10. Επειδή, εξάλλου, με το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 8 του ν. 4030/2011 “Νέος τρόπος έκδοσης αδειών δόμησης, ελέγχου κατασκευών και λοιπές διατάξεις” (Α’249), που φέρει τον τίτλο “Μητρώο Μελετητών και Επιβλεπόντων Μηχανικών και καθήκοντα”, ορίζεται ότι “Για τις άδειες δόμησης που αφορούν κτίρια σε παραδοσιακό οικισμό, παραδοσιακό ή ιστορικό τμήμα πόλης, οικιστικό σύνολο που έχει χαρακτηριστεί ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο, καθώς και κηρυγμένα διατηρητέα κτίρια ή νεότερα μνημεία οι αρχιτεκτονικές μελέτες εκπονούνται και υπογράφονται αποκλειστικά από αρχιτέκτονες μηχανικούς και οι στατικές μελέτες από τους αρμόδιους πολιτικούς μηχανικούς”. Εξάλλου, με το άρθρο 4 του ν. 4663/1930 “Περί

εξασκήσεως του επαγγέλματος του πολιτικού μηχανικού, αρχιτέκτονος και τοπογράφου” (Α’149), όπως ισχύει κατά τον εν προκειμένω κρίσιμο χρόνο έκδοσης της προσβαλλόμενης πράξης, ορίζεται ότι “... Εν τη ασκήσει του επαγγέλματος του διπλωματούχου πολιτικού μηχανικού νοείται συνυπάρχουσα και η εξάσκησης του επαγγέλματος του αρχιτέκτονος και τοπογράφου, της ασκήσεως του επαγγέλματος του αρχιτέκτονος περιοριζομένης εις καθαρώς αρχιτεκτονικά και οικοδομικά εργασίας, του δε τοπογράφου εις καθαρώς τοπογραφικάς εργασίας.”. Περαιτέρω, με το άρθρο 46 του π.δ. 38/2000 (Α’78) “Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2005/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Σεπτεμβρίου 2005, σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων, και άλλες διατάξεις”, το οποίο φέρει τον τίτλο “Εκπαίδευση αρχιτεκτόνων (Άρθρο 46 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ)” ορίζονται τα εξής: “Συνολικά, η εκπαίδευση αρχιτέκτονα περιλαμβάνει τουλάχιστον είτε τέσσερα έτη σπουδών πλήρους παρακολούθησης, είτε έξι έτη σπουδών, εκ των οποίων τουλάχιστον τρία έτη πλήρους παρακολούθησης, σε πανεπιστήμιο ή ανάλογο εκπαιδευτικό ίδρυμα και πιστοποιείται με την επιτυχία σε εξέταση πανεπιστημιακού επιπέδου. Η εν λόγω εκπαίδευση, που πρέπει να είναι πανεπιστημιακού επιπέδου και της οποίας το πρωταρχικό στοιχείο συνιστά η αρχιτεκτονική, πρέπει να διατηρεί την ισορροπία μεταξύ των θεωρητικών και πρακτικών πτυχών της εκπαίδευσης στον τομέα της αρχιτεκτονικής και να παρέχει την εγγύηση ότι ο ενδιαφερόμενος έχει αποκτήσει τις ακόλουθες γνώσεις και δεξιότητες: α) ικανότητα σύλληψης αρχιτεκτονικών δημιουργιών που να ικανοποιούν συγχρόνως αισθητικές και τεχνικές απαιτήσεις. β) προσήκουσα γνώση της ιστορίας και των θεωριών της αρχιτεκτονικής καθώς και των συναφών τεχνών, τεχνολογιών και επιστημών του ανθρώπου. γ) γνώση των καλών τεχνών ως παραγόντων που είναι δυνατόν να επηρεάσουν την ποιότητα της αρχιτεκτονικής σύλληψης. δ) προσήκουσα γνώση της πολεοδομίας, του πολεοδομικού σχεδιασμού και

1/

των τεχνικών που εφαρμόζονται στη διαδικασία του πολεοδομικού σχεδιασμού. ε) ικανότητα κατανόησης των σχέσεων, αφενός, ανάμεσα στους ανθρώπους και τα αρχιτεκτονικά δημιουργήματα, και αφετέρου, ανάμεσα στα αρχιτεκτονικά δημιουργήματα και το περιβάλλον τους, καθώς και ικανότητα κατανόησης της ανάγκης αρμονικού συνδυασμού των αρχιτεκτονικών δημιουργημάτων με τους χώρους, ανάλογα με τις ανάγκες του ανθρώπου και την αντίστοιχη κλίμακα. στ) ικανότητα κατανόησης του επαγγέλματος του αρχιτέκτονα και του ρόλου του στην κοινωνία, ειδικότερα μέσω της επεξεργασίας σχεδίων στα οποία λαμβάνονται υπόψη οι κοινωνικοί παράγοντες. ζ) γνώση των μεθόδων τεκμηρίωσης και προπαρασκευής της οικοδομικής μελέτης. η) γνώση των προβλημάτων στατικού σχεδιασμού, οικοδομικής και έργων πολιτικού μηχανικού, τα οποία συνδέονται με το σχεδιασμό των κτιρίων. θ) προσήκουσα γνώση των προβλημάτων που έχουν σχέση με τις φυσικές ιδιότητες των κτιρίων, των τεχνολογιών, καθώς επίσης και της λειτουργίας των κατασκευών, ώστε να τις εφοδιάζει με όλα τα στοιχεία εσωτερικής άνεσης και κλιματικής προστασίας. ι) τεχνική ικανότητα, χάρη στην οποία ο αρχιτέκτονας θα μπορεί να επινοεί κατασκευές που να ικανοποιούν τις απαιτήσεις αυτών που τις χρησιμοποιούν, σεβόμενος τους οικονομικούς περιορισμούς και τους οικοδομικούς κανονισμούς. ια) προσήκουσα γνώση των βιομηχανιών, οργανώσεων, κανονισμών και διαδικασιών, που έχουν σχέση με την υλοποίηση των κτιριακών μελετών και την ένταξη των σχεδίων στο γενικό σχεδιασμό”.

11. Επειδή, τα κτήρια που βρίσκονται σε παραδοσιακό οικισμό, το παραδοσιακό ή ιστορικό τμήμα πόλης, το οικιστικό σύνολο που έχει χαρακτηριστεί ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο, καθώς και τα κηρυγμένα διατηρητέα κτήρια ή νεότερα μνημεία αποτελούν πολιτιστικά αγαθά που συνθέτουν, λόγω της ιστορικής, καλλιτεχνικής ή αρχιτεκτονικής ή επιστημονικής σημασίας τους, την εν γένει πολιτιστική

κληρονομιά της Χώρας, η οποία προστατεύεται από το άρθρο 24 του Συντάγματος. Η αυξημένη αυτή προστασία οργανώνεται και εξειδικεύεται με τις διατάξεις των νόμων 5351/1932 "Περί αρχαιοτήτων", 1469/1950 (Α'169) "Περί προστασίας ειδικής κατηγορίας οικοδομημάτων και έργων τέχνης μεταγενεστέρων του 1830", 2039/1992 (Α'153) "Κύρωση της Σύμβασης για την προστασία της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς της Ευρώπης" και 3028/2002 «Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς» (Α'153) και περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την διατήρηση της υλικής υπόστασης των εν λόγω πολιτιστικών στοιχείων στο διηνεκές, τη συντήρηση και την ανάδειξή τους, τη διατήρηση του πολεοδομικού ιστού αρχιτεκτονικού συνόλου, καθώς και της φυσιογνωμίας, της αισθητικής και της ομοιογένειας ορισμένου τόπου (ΣτΕ 3350/2014, 575/2012, 1587/2010, 828/2009, κ.α.). Με την διάταξη του δευτέρου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 8 του ν.4030/2011 προσδιορίζεται αποκλειστική επαγγελματική δραστηριότητα των αρχιτεκτόνων μηχανικών εκπόνησης και υπογραφής των αρχιτεκτονικών μελετών για την έκδοση αδειών δόμησης και λοιπών αδειών-εγκρίσεων που αφορούν στην διατήρηση, συντήρηση και ανάδειξη των ανωτέρω πολιτιστικών αγαθών, λόγω του ότι το ειδικό αυτό προστατευόμενο αντικείμενο εμπίπτει κατ' εξοχήν στο αντικείμενο των σπουδών τους και της εργασίας τους, όπως αυτό περιγράφεται στο άρθρο 46 του π.δ. 38/2000, συνδέεται δε άμεσα με τον ακαδημαϊκό τους τίτλο, βάσει του οποίου καθορίζονται τα επαγγελματικά δικαιώματα. Ενόψει τούτων, ο εν λόγω προσδιορισμός, που συνεπάγεται αντίστοιχο περιορισμό στην άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας των πολιτικών μηχανικών, για τους οποίους η ίδια διάταξη (άρθρο 8 παρ. 2 εδάφιο δεύτερο ν. 4030/2011) προσδιορίζει αποκλειστική επαγγελματική δραστηριότητα εκπόνησης και υπογραφής των στατικών μελετών τέτοιων κτηρίων ή κτηρίων που εμπίπτουν σε τέτοιες περιοχές, αφενός δεν αντίκειται στις διατάξεις του δευτέρου εδαφίου του άρθρου 4 του ν. 4663/1930, το

5 9

οποίο δεν έχει την έννοια ότι απαγορεύει τον προσδιορισμό αποκλειστικής δραστηριότητας με βάση το αντικείμενο σπουδών των αρχιτεκτόνων, όταν αυτός δικαιολογείται από λόγους δημοσίου συμφέροντος, και αφετέρου, δεν συνιστά ανεπίτρεπτο, κατά το άρθρο 5 παρ. 1 του Συντάγματος, περιορισμό της επαγγελματικής ελευθερίας των πολιτικών μηχανικών (πρβλ. ΣτΕ 580/2014). Περαιτέρω, ο εν λόγω περιορισμός παρίσταται προδήλως πρόσφορος για την επίτευξη του επιδιωκόμενου από το νομοθέτη σκοπού δημοσίου συμφέροντος και δεν συνιστά περιορισμό της επαγγελματικής ελευθερίας των πολιτικών μηχανικών δυσανάλογο, μάλιστα δε προδήλως δυσανάλογο, σε σχέση με τον επιδιωκόμενο με αυτόν σκοπό. Επομένως, οι περί του αντιθέτου λόγοι ακυρώσεως, όπως συμπληρώνονται παραδεκτώς με το κατατεθέν στις 16.11.2015, εντός της προθεσμίας που χορηγήθηκε από την Πρόεδρο του Τμήματος, υπόμνημα του αιτούντος, είναι απορριπτέοι ως αβάσιμοι.

12. Επειδή, εξάλλου, η μακρόχρονη διατήρηση της ισχύος ενός ευνοϊκού για ορισμένη κατηγορία προσώπων νομοθετικού καθεστώτος δεν αποτελεί, κατά το Σύνταγμα, πρόσκομμα για τη μεταβολή του. Ο συνταγματικός νομοθέτης, όπου θέλησε να θεσπίσει περιορισμούς στο περιεχόμενο της ρυθμιστικής δράσης του κοινού νομοθέτη εκφράστηκε ρητά και ειδικά (άρθρο 78 παρ. 2 του Συντάγματος). Ένας γενικός περιορισμός της νομοθετικής λειτουργίας που θα στηριζόταν σε μόνο το επισφαλές κριτήριο του ευνοϊκού για ορισμένη κατηγορία προσώπων χαρακτήρα μιας υφιστάμενης ρύθμισης θα κατέληγε, ενόψει της ευρύτητάς του, στην διαιώνισή της. Ο περιορισμός αυτός θα οδηγούσε στην παράλυση της δράσης του νομοθέτη και την ματαίωση της, κατά το Σύνταγμα, αποστολής του να ρυθμίζει τις έννομες σχέσεις σύμφωνα με τις επιταγές του δημόσιου συμφέροντος, όπως διαμορφώνονται από τις διαρκώς μεταβαλλόμενες

συνθήκες (πρβλ. ΣτΕ 6/1999, 2624/1999). Ο ν. 4663/1930, όπως ισχύει κατά τον κρίσιμο χρόνο έκδοσης της προσβαλλόμενης πράξης, ρυθμίζει τα επαγγέλματα του πολιτικού μηχανικού, του αρχιτέκτονα και του τοπογράφου, χωρίς να περιλαμβάνει περιγραφή του πεδίου εργασιών που μπορεί να αναλάβει ένας πολιτικός μηχανικός ούτε του αντικειμένου σπουδών του κατόχου του συγκεκριμένου διπλώματος, ενώ σε σχέση με το επάγγελμα του αρχιτέκτονα αναφέρεται γενικά σε αρχιτεκτονικές και οικοδομικές εργασίες. Περαιτέρω, δεν λαμβάνει υπόψη τις σύγχρονες ειδικότητες, την εξέλιξη του αντικειμένου σπουδών των υφιστάμενων σχολών και την ισχύουσα νομοθεσία για την κατασκευή ιδιωτικών και δημοσίων έργων. Για τον λόγο αυτό η άσκηση των ανωτέρω επαγγελμάτων ρυθμίστηκε εκ νέου με την υποπαράγραφο ΙΓ.12 του ν. 4254/2014, που ισχύει από 1.1.2015, με στόχο, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του νόμου, “την επικαιροποίηση των ρυθμίσεων που διέπουν το επάγγελμα του Μηχανικού και την εναρμόνιση αυτών με τους κοινοτικούς κανόνες δικαίου”. Οι νέες αυτές ρυθμίσεις περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, καθορισμό, με την έκδοση προεδρικού διατάγματος, των ειδικοτήτων μηχανικών με ειδικότερα προσόντα, πέραν του βασικού κύκλου σπουδών, που έχουν το δικαίωμα άσκησης των οριζόμενων επαγγελματικών δραστηριοτήτων, το σύνολο των γενικών και ειδικών γνώσεων και ικανοτήτων που απαιτούνται για την άσκηση των δραστηριοτήτων, επίπεδα επαγγελματικής δραστηριότητας που προσδιορίζουν τις απαιτήσεις για την ανάληψη συγκεκριμένων έργων κατά την άσκηση των εν λόγω επαγγελματικών δραστηριοτήτων και περιορισμούς ως προς την δυνατότητα άσκησης συγκεκριμένης επαγγελματικής δραστηριότητας σε περιπτώσεις τεχνικών έργων ή τμημάτων αυτών των οποίων η μελέτη και η κατασκευή και η λειτουργία τους απαιτεί ιδιαίτερη επιστημονική και τεχνική κατάρτιση και γνώση για λόγους δημοσίου συμφέροντος και δημόσιας ασφάλειας. Ενόψει των ανωτέρω, και δοθέντος ότι η ρύθμιση της διάταξης του δευτέρου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 8 του ν. 4030/2011 αφορά ένα ειδικό και

9

περιορισμένο αντικείμενο επαγγελματικής δραστηριότητας, ο λόγος ακυρώσεως, σύμφωνα με τον οποίο η διάταξη αυτή ανατρέπει, “χωρίς εμφανή προγραμματισμό”, το επί 80 έτη υφιστάμενο νομοθετικό καθεστώς, χωρίς να περιλαμβάνει μεταβατική διάταξη, πλήττοντας έτσι τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη του πολιτικού μηχανικού, ο οποίος μέχρι τώρα αναλάμβανε την εκπόνηση μελετών για την έκδοση αδειών δόμησης κτηρίων ευρισκομένων εντός του ιστορικού κέντρου της πόλης, με συνέπεια την απώλεια σημαντικού μέρους της πελατείας του, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος.

13. Επειδή, κατ' ακολουθίαν, πρέπει να απορριφθεί η αίτηση ακυρώσεως καθόσον ασκείται από τον πρώτο των αιτούντων, να γίνει δεκτή η παρέμβαση κατά το αντίστοιχο μέρος και να επιβληθεί σε βάρος του πρώτου αιτούντος η δικαστική δαπάνη του Δήμου Θεσσαλονίκης και του παρεμβαίνοντος Συλλόγου Αρχιτεκτόνων Θεσσαλονίκης.

ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ

Αναβάλλει για την δικάσιμο της 6ης Οκτωβρίου 2016 την εκδίκαση της κρινόμενης αίτησης, κατά το μέρος που αυτή ασκείται από τον αιτούντα Εμμανουήλ Ηλία και την παρέμβαση κατά το αντίστοιχο μέρος.

Διατάσσει ως προς τον προαναφερθέντα αιτούντα τον χωρισμό του δικογράφου της αίτησης, ο οποίος πρέπει να γίνει με κατάθεση αυτοτελούς δικογράφου εντός 30νθημέρου προθεσμίας από την κοινοποίηση σ' αυτόν της παρούσας απόφασης.

Απορρίπτει κατά τα λοιπά (ως προς τον πρώτο των αιτούντων) την κρινόμενη αίτηση.

Δέχεται την παρέμβαση κατά το αντίστοιχο μέρος.

Διατάσσει την κατάπτωση του παραβόλου και

Επιβάλλει στον πρώτο των αιτούντων τη δικαστική δαπάνη

του Δήμου Θεσσαλονίκης, ανερχόμενη στο ποσό των τριακοσίων σαράντα ενός (341) ευρώ και τη δικαστική δαπάνη του παρεμβαίνοντος, ανερχόμενη στο ποσό των πεντακοσίων εβδομήντα έξι (576) ευρώ.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στη Θεσσαλονίκη, στις 7 Απριλίου 2016, όπου και δημοσιεύθηκε, σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριο του Δικαστηρίου τούτου, στις 10 Μαΐου 2016.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Θεωρήθηκε στη
Θεσσαλονίκη την
12-5-2016
Η Εισηγήτρια

